

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Djur- och miljöenheten
Karin Olsson Westbye
010-225 32 90

Yttrande

Datum
2018-12-10

Diarienummer
550-6764-2018

Miljö- och energidepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av promemorian "Verksamheter som kan undantas från tillstånds- och anmälningsplikt"

Ert dnr M2018/01322/R

Sammanfattning

Länsstyrelsen anser att Naturvårdsverket utfört en grundlig analys av förutsättningarna för att kunna medge undantag från tillstånds- och anmälningsplikt. De föreslagna verksamheterna bedöms kunna vara lämpliga för en enklare hantering. Det är dock mycket som behöver utredas vidare inom del 2 av uppdraget.

Förslaget innebär vissa risker för ett försämrat miljöskydd, exempelvis möjligheten att pröva lokaliseringen respektive möjligheten att besluta om föreläggande/förbud innan verksamheten påbörjas. Länsstyrelsen anser att detta är två centrala delar i hur eventuella allmänna regler behöver formuleras och utformas. De allmänna reglerna behöver dessutom utformas med tydliga avgränsningar för att underlätta registrering, handläggning och tillsyn.

Det fortsatta utredningsarbetet bör även omfatta finansiering och kommunernas möjlighet att ta ut en avgift för ärendehantering.

Länsstyrelsens synpunkter

Allmänt

Naturvårdsverket redovisar förslag för vissa avfallsbehandlande verksamheter, dels för att säkerställa att alla sådana verksamheter omfattas av avfallsdirektivets bestämmelser, dels för att införa en regelförenkling.

Länsstyrelsen anser att det är positivt om viss avfallshantering kan förenklas. Det är bra att "rena" massor kan användas till bullervallar och liknande konstruktioner istället för att jungfruligt material används. Länsstyrelsen anser dock att det är något oklart om förslaget om registrering och allmänna regler innebär någon större vinst jämfört med anmälningsförfarandet till kommunerna.

De verksamheter som föreslås kan vara lämpliga för en jämförelsevis enkel hantering. Ett omfattande arbete återstår dock i samband med utformandet av de allmänna reglerna och därmed en ny översyn över lämpliga verksamheter.

I vissa avseenden påminner förslaget om livsmedelstillsyn där verksamheten registreras och kommunen senare utför tillsyn på platsen.

Registrering

Det återstår många frågetecken angående registreringen, som vilken myndighet som ska utföra arbetet och hur det ska utföras. Det eventuella behovet av flera eller återkommande registreringar, eventuell tidsgräns, möjligheterna för verksamhetsutövaren att enkelt ändra/uppdatera utförd registrering, information till kommunen om utförd registrering samt kommunernas tillgång till registret behöver också utredas vidare.

Tydliga allmänna regler

Enligt Naturvårdsverket behöver de allmänna reglerna innehålla bestämmelser som beaktar bland annat tillämpningsområde, villkor om försiktighetsåtgärder, lokalisering och kumulativ påverkan.

Om allmänna regler införs anser Länsstyrelsen att det är viktigt med tydliga avgränsningar. Det får inte bli svårtolkat för verksamhetsutövare, registrerande myndighet eller tillsynsmyndighet. Det behöver dessutom bli tydligt för verksamhetsutövaren vad som förväntas. Vid vissa verksamheter kan det därför finnas behov av ytterligare detaljer. När det gäller föroreningar i avfallsmassor kan det förutom krav behövas vägledning och metodbeskrivningar.

Länsstyrelsen instämmer angående behovet av löpande översyn av de allmänna reglerna för att de inte ska vara onödigt betungande, förlora avsedd effekt eller hämma teknisk utveckling. I den fortsatta utredningen behöver det tydliggöras vad som händer vid eventuella förändringar, till exempel behov av ny eller upphävd registrering.

Lokalisering

Naturvårdsverket har identifierat vissa risker med förslaget som skulle kunna innebära ett försämrat miljöskydd, exempelvis möjligheten att pröva lokaliseringen efter den planerade verksamheten. De allmänna reglerna ska dock innehålla villkor som reglerar vilken lokalisering som är tillåtlig, exempelvis minsta avstånd till bostäder och dricksvattentäkter.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att hanteringen blir rättssäker för tillsynsmyndighet, verksamhetsutövare och övriga berörda som kan påverkas av en verksamhets lokalisering. Hanteringen kräver god tillgång till uppdaterad information om den aktuella platsen. Det kan innebära att verksamhetsutövaren tar kontakt med kommunen och andra myndigheter i samband med kontroll om verksamheten uppfyller kraven.

De allmänna reglernas beskrivning av vilka områden där verksamhet får, respektive inte får, bedrivas behöver anpassas till olika slags verksamheter. Samtidigt ska tillsynsmyndigheten ha möjlighet att agera vid behov.

Tillsynsansvar

Kommunerna bedöms vara lämpliga som tillsynsmyndighet för de föreslagna verksamheterna. Beroende på vilka uppgifter som ska finnas med vid en registrering finns det en risk att kommunen får mindre kännedom om verksamheterna/åtgärderna jämfört med ett anmälningsärendet. Vid en anmälan kan kommunen begära in kompletteringar, samråda och utreda ärendet. Det bör tydliggöras om kommunen kan/förväntas göra detta även vid en registrering.

Möjlighet att ingripa i ett tidigt skede

En annan identifierad risk för miljöskyddet gäller möjligheten för tillsynsmyndigheten att besluta om föreläggande/förbud innan verksamheten påbörjas. Förutom kännedom om verksamheter som kan medföra miljöpåverkan behöver tillsynsmyndigheten få en rimlig tid för sitt arbete. Det gäller både att ta emot inkommande uppgifter och handläggning/utredning av ärendet för att meddela eventuella förelägganden eller besluta om förbud. En rimlig tid för handläggning kan ge tillsynsmyndigheten möjlighet att vid behov begära in mer uppgifter samt kategorisera verksamheten inför riskbaserad tillsyn.

Länsstyrelsen bedömer att en hantering med olika tidsfrister för olika slags verksamheter kan förenkla för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet. Det kan dels snabba på ärendehantering, dels visa på olika ärendens komplexitet.

Tydlighet i terminologi och påföljder/straffansvar

I exemplen från Finland och Danmark blandas begreppen ”registrering” och ”anmälan” för verksamheter som ska registreras. Länsstyrelsen anser att det bör vara en enhetlig terminologi för att skillnaden ska bli tydlig för inblandade parter. Det är även viktigt med avseende på straffansvar för överträdelser, exempelvis påbörjad verksamhet utan anmälan. Eventuell påföljd för undantagna verksamheter som inte registrerats eller inte följer de allmänna reglerna bör utredas.

Resurser

Enligt Naturvårdsverket innebär förslagen om undantag att mindre resurser krävs för kommuner och länsstyrelser för att hantera anmälningar och tillståndsansökningar. Engångskostnader förväntas uppstå för att informera om de nya reglerna. Den registrerande myndigheten förväntas få kostnader både för att sätta upp ett system för registreringar och löpande kostnader för administration.

Länsstyrelsen anser att formuleringarna om den registrerande myndigheten kan tolkas som att det blir en central myndighet som kommer att hantera registrering. Kommunerna kan dock som tillsynsmyndighet behöva ha tillgång till det datasystem som ska användas för registrering. Kommunerna behöver förmodligen investera i någon form av IT-lösning som även behöver underhållas. Förslaget innebär dessutom administrativt arbete för att ta emot en registrering och hantera den i det egna ärendehanteringssystemet. Det innebär också handläggning i form av utredning och placering i en riskbaserad tillsynsplan. Det är dock svårt att utifrån rapporten bedöma om förslaget kommer att innebära att mer resurser behöver läggas på handläggningen.

Kommunerna har idag möjlighet att ta ut en avgift för anmälningsärenden. I förslaget nämns verksamhetsutövarens kostnad för registrering men inte övrig finansiering av undantagshandling. Hur finansiering ska ske bör finnas med i det fortsatta arbetet med uppdraget.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Yttrande

Datum
2018-12-10

Diarienummer
550-6764-2018

De som deltagit i yttrandet

Beslut i detta ärende har fattats av länsråd Susanna Löfgren efter föredragning av miljöskyddshandläggare Karin Olsson Westbye. I den slutliga handläggningen deltog även biträdande länsråd Bengt-Åke Strömquist och chefsjurist Jon Paulsson.

Susanna Löfgren

Karin Olsson Westbye

Detta yttrande har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.